
**AVİM'İN YENİ 'THE MONTREUX CONVENTION: A REGIONAL AND GLOBAL SAFETY VALVE'
(MONTREUX SÖZLEŞMESİ: BÖLGESEL VE KÜRESEL GÜVENLİK VANASI) BAŞLIKLİ RAPORU
YAYINLANDI**

12.03.2020

Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Avrupa ve Asya'yı kapsayan Avrasya kavramı çerçevesindeki çalışmalarını sürdürmektedir. Bu genel bağlamda AVİM özellikle Balkanlar, Kafkaslar, Geniş Karadeniz Bölgesi, Hazar havzası ve Orta Asya'ya odaklanmaktadır.

Özellikle geniş Karadeniz bölgesindeki güvenlik sorunlarıyla ilgili gelişmeler bağlamında Karadeniz bölgesindeki gelişmelerin son yıllarda ön plana çıktığına şüphe yoktur. Karadeniz bölgesinde barışın, istikrarın ve güvenliğin varlığı sadece Karadenize kıyıdaş ülkeler için değil, Avrupa ve Avrupa dışındaki ülkeler bakımında da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu bölgede yer alan Türk Boğazları olarak isimlendirilen İstanbul ve Çanakkale boğazları, Avrupa ve Asya'yı bir araya getirmekte ve iki kıtanın doğal sınırı olmanın yansıra bir kavşak noktası oluşturmaktadır.

İstanbul ve Çanakkale boğazları stratejik olarak Karadeniz ve Akdeniz arasında hayati bir bağlantı sağlamaktadır. Boğazların kontrolü Avrupa ve daha geniş Avrasya bölgesi için tarih boyunca önemli bir konu olmuştur. 20 Temmuz 1936da imzalanan Montreux Boğazlar Sözleşmesi Türkiye'ye Türk Boğazları üzerinde tam kontrol hakkı sağlamıştır. İmzalanmasının üzerinden uzun yıllar geçmiş olmasına rağmen Sözleşme geçerliliğini ve önemini korumuştur.

AVİM Analisti Teoman Ertuğrul Tulun tarafından İngilizce olarak yazılan ve Mart 2020de yayımlanan Montreux Sözleşmesi: Bölgesel ve Küresel Güvenlik Vanası başlıklı AVİM raporu, Montreux Sözleşmesi'ne kadar olan dönemde Türk Boğazlarında uygulan rejiminin tarihsel arka planını ele almakta ve Sözleşmenin temel maddelerinin ayrıntılı analizini yapmaktadır. Rapor ayrıca, krizlerle dolu günümüz dünyasında Sözleşme ile ilgili olarak ortaya çıkan güncel gelişmeler üzerinde durmakta ve Montreux Boğazlar Sözleşmesinin günümüz dünyasında işlevsel bir bölgesel ve küresel emniyet vanası olmaya devam ettiği görüşünü ortaya koymaktadır.

Kaynak/Source: